

ЗМІСТ

Життя та наукова спадщина Івана Олександровича Гуржія

- Гуржій О. І.* Іван Гуржій: побутові нотатки-спогади про оточення вченого
(Частина 2) 5

Історіографія

- Степанчук Ю. С.* Образ Богдана Хмельницького як фундатора Української
козацької держави в матеріалах Всеукраїнських історичних читань
«Українська козацька держава: витоки та шляхи історичного розвитку» . . . 16
- Синявська Л. І.* Важка промисловість Сходу України в роки Першої світової
війни: радянська історіографія 26
- Федоренко Я. А.* Трансформаційні процеси в агросекторі 1990-х – 2014 рр.:
історіографія проблеми 34
- Бичковська Г. М., Горькова А. О.* Пам'яткоохоронна та музеєзнавча
проблематика у дисертаціях останніх років 39
- Івангородський К. В.* Сучасна білоруська історіографія проблеми впливу
балтів на етногенез слов'ян (до середини I тис. н. е.) 45

Антропологічний вимір історії

- Михайлюк Ю. М.* Соціальна сфера розвитку Черкащини в добу класичного
середньовіччя 61
- Мерімерін Є. О.* Чумацтво як національне явище в творах історичної пісенної
епіки 67
- Каросва Т. Р.* Постать Івана Мазепи в уявленні українських селян Російської
імперії початку ХХ ст. 73
- Куліков В. О.* Соціальні та економічні аспекти вживання алкоголю в заводських
та шахтарських поселеннях Донецько-Придніпровського району
Російської імперії 77
- Драч О. О.* Дівчата Наддніпрянищини модерної доби: вища освіта як складова
життєвої траєкторії 84

Україна в умовах трансформацій модерної доби

- Слюсаренко В. В.* Україна в контексті Андрусівського перемир'я 1667 р. 90
- Панченко В. С.* Інститут повірених у структурі мирової юстиції 1872–1914 рр.
(на прикладі Волинської губернії) 93
- Крупенко О. В.* Промислове підприємництво Лівобережної України в другій
половині ХІХ – на початку ХХ ст.: теоретично-методологічні засади
дослідження 103
- Левіцький В. О.* Розвиток легкої промисловості в Харківській та Херсонській
губерніях (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.) 109

<i>Верховцева І. Г.</i> Самоврядування селян в імперському дискурсі другої половини XIX – початку XX ст.: терміни «сільська громада», «община», «адміністративна община»	114
<i>Грабовська О. В.</i> Культура використання силікатної цегли в архітектурі Вінниці початку XX ст.	129
<i>Силка О. З.</i> Видавнича діяльність агропросвітницьких товариств на початку XX ст. (за матеріалами Лівобережжя)	133

Новітня історія України

<i>Срібняк І. В.</i> На службі II-му Райху і Україні: організаційно-освітня діяльність вояків-українців I-го Запорізького імені Т. Шевченка полку на Підляшші (1917 – початок 1918 рр.)	138
<i>Рубан В. В.</i> Голокост як засіб нетрадиційного врегулювання утопій соціальної політики радянської держави в Подільському регіоні наприкінці 1920-х – на початку 1930-х рр.	145
<i>Морозов А. Г., Оніщенко С. Б.</i> Організація підготовки та підвищення кваліфікації кадрів залізничної галузі Української РСР періоду її відбудови (1943 – 1950-ті рр.)	151
<i>Мазур О. О.</i> Стан цукрової промисловості України в 1990-х рр.	157

Всесвітня історія

<i>Корновенко С. В., Пасічна Ю. Г.</i> Погляди М. Макарова на вирішення аграрної проблеми в Росії 1917 р.	162
<i>Босчко В. Ф., Босчко Г. В.</i> Соціально-економічні зміни в Польській Республіці у 1918–1923 рр.	165
<i>Чирва Ю. І.</i> Загострення грузинсько-абхазьких суперечностей як фактор встановлення російської присутності в Закавказзі	171

Рецензії та огляди

<i>Масненко В.В.</i> Під час і поміж світових війн: огляд білоруської історіографії в геополітичному контексті (Карев Д. В. Белорусская историография и формирование исторического сознания белорусов 1914-1945 гг. (основные тенденции развития в геополитическом контексте эпохи). – Гродно: «ЮрСаПринт», 2016 – 112 с.)	178
--	-----

Міжнародна наукова конференція «Wspólne dziedzictwo. Rzeczpospolita Obojga Narodów w polskiej i ukraińskiej myśli historycznej XIX i XX w. (Спільна спадщина. Річ Посполита обох народів у польській та українській історичній думці XIX і XX ст.)» (<i>К. Івангородський</i>)	182
--	-----

Наші автори	183
-----------------------	-----

Contents	184
--------------------	-----

CONTENTS

Life and scientific heritage of Ivan Gurzhyi

Gurzhyi O. Ivan Gurzhyi: household notes about the scientist's environment (part II) 5

Historiography

Stepanchuk Yu. The image of Bohdan Khmelnytsky as a founder of the Ukrainian Cossack state in the materials of the Republican historical readings «The Ukrainian Cossack state: sources and ways of the historical development 16

Sinyavska L. Heavy industry of the eastern region of Ukraine in the conditions of the First World War: Soviet historiography 26

Fedorenko Ja. Transformational changes in Ukrainian agricultural sector throughout 1990–2014: historiography of the problem 34

Bychkovska G., Gorkova A. Monument protection and museological issues in the PhD thesis of recent years 39

Ivangorodsky K. The problem of the Balts influence on the ethnogenesis of the Slavs (until the middle of the 1st millennium BC) in Modern Belarusian historiography. 45

Anthropological dimension of history

Mykhailuk Yu. Social sphere of development of Cherkassy region on the classical Middle Ages 61

Merimerin Ye. Chumatstvo as the national phenomenon in works of the historical song epos 67

Karoyeva T. Concept of Ivan Mazepa Personality that Ukrainian Peasants of Russian Empire had in the Forepart of the XXth century. 73

Kulikov V. Social and Economic Aspects of Alcohol Consumption in the Company Towns of the Donbas-Dnieper Bend, Late Imperial Russia 77

Drach O. Girls from the Dnieper Ukraine of the modern age: higher education as a component of life trajectory 84

Ukraine in the Modern Era

Slyusarenko V. Ukraine in the context of the Andrusov truce in 1667 90

Panchenko V. Institute of advocates in structure of peace's justice in 1872–1914 (on example of Volyn province) 93

Krupenko O. Industrial Entrepreneurship of Left-Bank Ukraine in the Second Half of the Nineteenth and Early Twentieth Centuries. Theoretical and Methodological Principles of Research.	103
Levytskyi V. The development of the light industry in the Kharkiv and Kherson provinces (second half of the XIX – at the beginning of the XX centuries)	109
Verkhovtseva I. Peasants self-government in imperial discourse of the second half XIX – beginning XX c.: terms «rural society», «community», «administrative community»	114
Grabovska O. The culture of usage of lime-sand brick in Vinnitsa architecture of an early twentieth century	129
Silka O. Publishing activity of agro-educational societies in the beginning of the XX century (based on the materials of the Left Bank)	133

Newest History of Ukraine

Sribnyak I. In the service of II Reich and Ukraine: the organizational and educational activity of Ukrainian soldiers of the 1st Zaporizhzhya T. Shevchenko regiment on Podlasie (1917 – early 1918)	138
Ruban V. The Holocaust as means of non-traditional regulation of the utopias of the social policy of the Soviet state in the Podillya region in the late 1920s – early 1930s	145
Morozov A., Onishchenko S. Organization of training and skills development of the railway sector in the Ukrainian SSR during its reconstruction (1943 – 1950-ies)	151
Mazur O. Condition of the sugar industry of Ukraine in 1990's	157

World History

Kornovenko S., Pasichna Y. Makarov's views on the solution of the agrarian problem in Russia in 1917	162
Boyechko V., Boyechko H. Economic situation of the Second Polish Commonwealth in the first postwar years	165
Chirva Yu. The exacerbation of Georgian-Abkhazian contradictions as a factor of establishing Russian presence in the Transcaucasia	171
Reviews	178
Our authors	183

